

Projecte Lingüístic de Centre

Continguts

INTRODUCCIÓ I JUSTIFICACIÓ	3
1. ANÀLISI DELS RESULTATS DE L'ENQUESTA	3
SECCIÓ 1: PERFIL D'ALUMNAT	3
SECCIÓ 2: USOS LINGÜÍSTICS	4
Llengua àmbit familiar	4
Llengua àmbit amistats	5
Llengua àmbit acadèmic	5
SECCIÓ 3: COMPETÈNCIA LINGÜÍSTICA	6
ACTITUDS LINGÜÍSTIQUES	8
2. OBJECTIUS PLC	12
3. TRACTAMENT DE LLENGÜES: LA LLENGUA CATALANA	13
Llengua catalana: llengua vehicular	13
4. EL TRACTAMENT GLOBAL DE LES LLENGÜES CURRICULARS EN ELS PROCESSOS D'ENSENYAMENT-APRENENTATGE	15
Llengües estrangeres	15
EOIES	15
INTERCANVIS	15
5. PLANTEJAMENTS DIDÀCTICS SOBRE ELS QUALS ES FONAMENTA L'ENSENYAMENT DE LES LLENGÜES I COM S'ARTICULA. PREVISIONS METODOLÒGIQUES	16
6. CRITERIS GENERALS PER A LES ADEQUACIONS DEL PROCÉS D'ENSENYAMENT DE LES LLENGÜES A LA REALITAT SOCIOLINGÜÍSTICA DEL CENTRE AMB L'OBJECTIU D'ASSOLIR EL DOMINI DE LES DUES LLENGÜES OFICIALS AL FINAL DE L'ESCOLARITAT OBLIGATÒRIA	17
7. CRITERIS PER A L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT D'ALUMNES D'INCORPORACIÓ TARDANA AMB DÈFICIT DE CONEIXEMENT DE LA LLENGUA CATALANA, I SI TAMBÉ FOS EL CAS, DE LA CASTELLANA O ALTRES LLENGÜES CURRICULARS	18
8. ESPECIFICACIÓ DE LES ÀREES, MATÈRIES O MÒDULS QUE S'IMPARTIRAN EN CADA UNA DE LES LLENGÜES I TRASLLAT AL PROGRAMA GESTIB.	20
9. APLICACIÓ, DIFUSIÓ, SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PROJECTE	21

INTRODUCCIÓ I JUSTIFICACIÓ

La darrera actualització del Projecte lingüístic del centre es va fer durant el curs 17-18. De llavors ençà s'ha duit a terme diferents actuacions per tal de complir amb els objectius que es proposaven.

Una de les tasques que s'han realitzat han estat les enquestes que han permès fer un balanç de la situació actual de la llengua a l'institut Joan Maria Thomàs. Un cop obtinguts els resultats, s'han analitzat i valorat per tal de fixar nous objectius de cara als propers cursos.

L'enquesta ha estat un procés de dos cursos escolars i ha afectat tot l'alumnat (l'any passat es va passar a 1r i 3r d'ESO i enguany als nous alumnes de 1r i 3r d'ESO) per tant, implica des de 1r a 4t d'ESO. S'estructurava en quatre seccions: perfil de l'alumnat, usos lingüístics, competència lingüística i actituds.

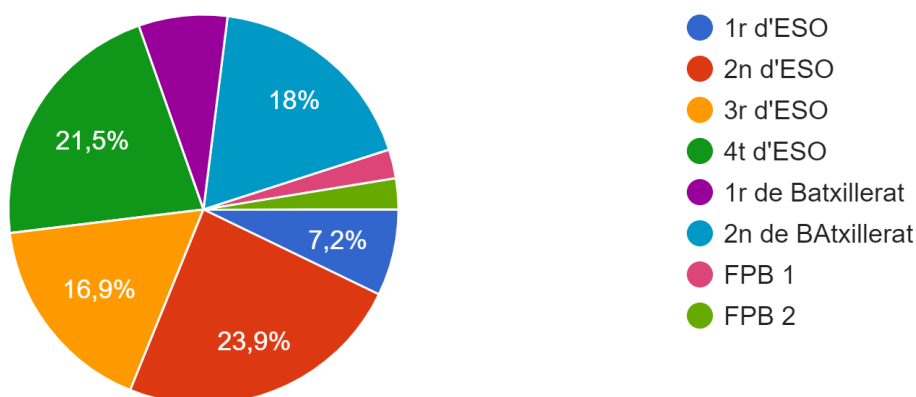
Gairebé totes les preguntes estaven formulades amb resposta tancada per facilitar l'obtenció d'informació i la posterior anàlisi.

1. ANÀLISI DELS RESULTATS DE L'ENQUESTA

SECCIÓ 1: PERFIL D'ALUMNAT

Nivell d'estudis que cursen enguany:

543 respostes

Quant a la primera pregunta, referida al nivell d'estudis, van respondre 543, una xifra que

no correspon a la totalitat de l'alumnat matriculat ja que hi va haver algun grup que no la va realitzar i alumnes absents el dia que es passava.

Pel que fa a la pregunta 2 d'aquest apartat feia referència al grup on pertanyien els alumnes.

On vares néixer?

542 respostes

La pregunta 3 i 4 sondejava on havien nascut i quant de temps feia que vivien a Mallorca. Segons les respostes la immensa majoria (80%) han nascut a Mallorca.

SECCIÓ 2: USOS LINGÜÍSTICS

Llengua àmbit familiar

Pel que a als usos lingüístics, la pregunta formulada distingia entre la llengua de relació amb la mare i amb el pare. Tanmateix, la major part de l'alumnat ha respost que tenen el castellà com a llengua familiar (66% llengua de comunicació amb la mare, 68% llengua de comunicació amb el pare). Pel que fa a les altres opcions: al voltant d'un 20% té la llengua catalana com a familiar, amb una altra llengua, diferent del català i castellà, al voltant d'un 10%.

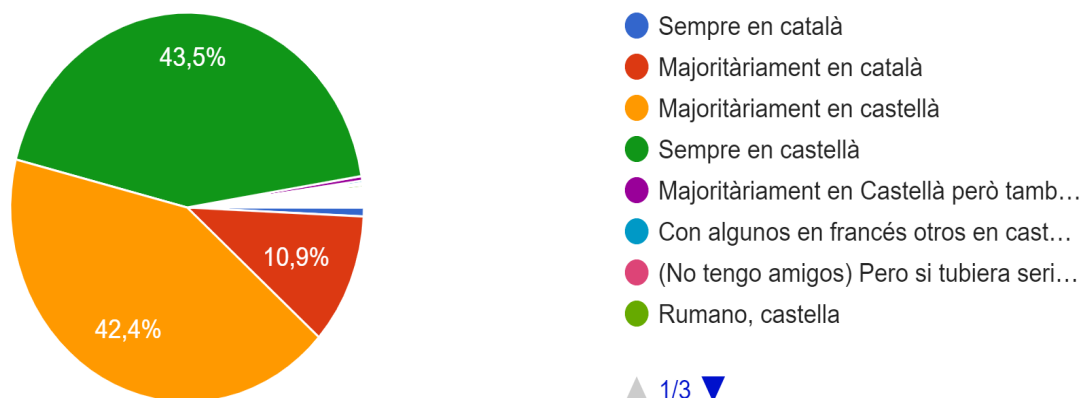
En aquesta secció també es demanava l'ús de la llengua amb els germans/es. D'acord amb els resultats obtinguts, el 62.7% parla en castellà, un 20% en català, un 10% emprava les dues llengües indistintament i un 6,3% en altres llengües.

Llengua àmbit amistats

La següent pregunta referida als usos, era la llengua que usaven amb els amics. Les dades obtingudes són molt significatives: El 43% de l'alumnat usa sempre el castellà, mentre que un 42% ho fa majoritàriament en castellà. El percentatge d'alumnat que ho fa sempre en català és ínfim (0,7%). Atès aquest resultat, veim que la llengua d'ús social entre els joves és el castellà. Per tal de revertir la situació, cal un procés de canvi en què s'augmenti l'ús de la llengua catalana en contextos juvenils.

Quina llengua parles normalment amb els teus amics i amigues?

543 respostes

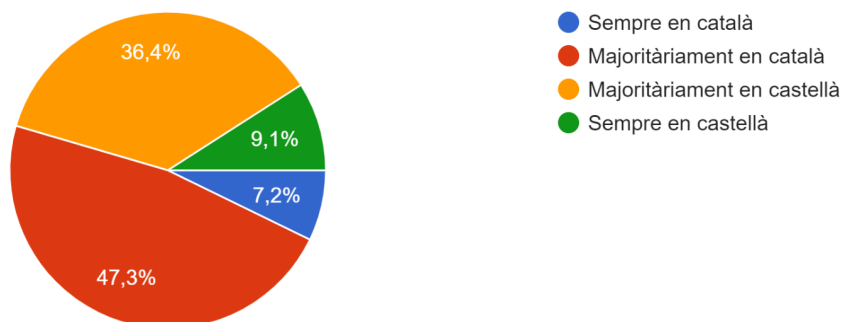

Llengua àmbit acadèmic

Pel que fa a l'ús de la llengua amb el professorat, els resultats indiquen que un 47% s'hi adreça majoritàriament en català, un 36% s'hi adreça en castellà, mentre que els que ho fan sistemàticament amb un sol idioma (ja sigui català com castellà) representen un 7% i un 9% respectivament.

Quina llengua parles més amb els teus professors i professores?

541 respostes

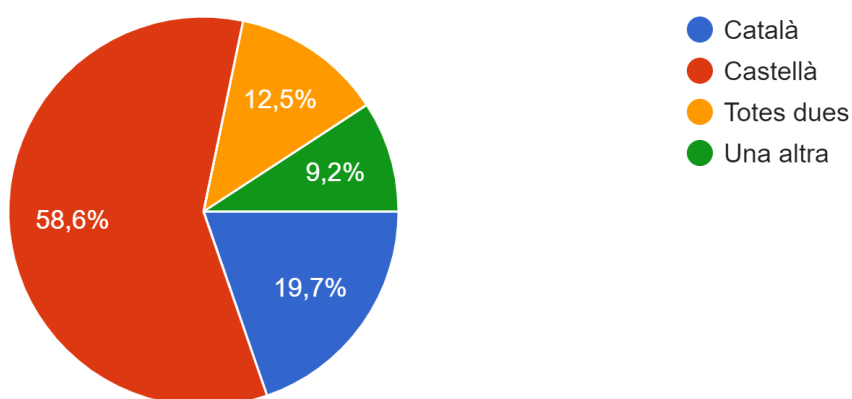

SECCIÓ 3: COMPETÈNCIA LINGÜÍSTICA

En relació a la competència lingüística, la primera pregunta formulada fou quina era la llengua materna de l'alumnat. Els resultats indiquen que el 58,6% consideren el castellà la seva llengua materna, mentre que un 19,7% consideren que és la catalana; el 12,5% consideren que ambdues llengües són maternes i un 9,2% una altra llengua (entre les respostes hi havia francès, romanès, xinès, búlgar, alemany, italià, anglès, àrab, entre d'altres)

Quina és la teva llengua materna (la que parles primer)?

543 respostes

Les següents preguntes sondejaven la competència lingüística que té l'alumnat en català, castellà i anglès. S'han autoavaluat les habilitats lingüístiques: comprensió oral i escrita, expressió oral i escrita.

Aquestes qüestions s'havien de graduar segons la seva competència en cada una de les àrees: 10 (molt) fins a 0 (gens).

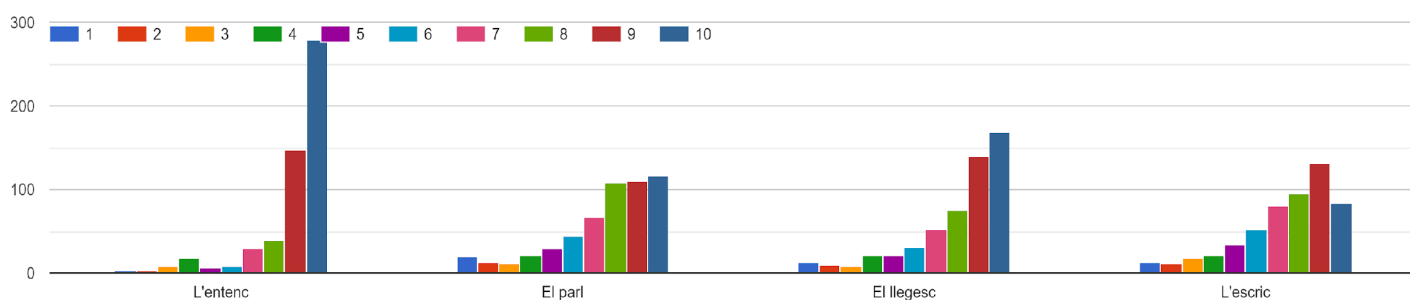
La primera part de la pregunta feia referència a la capacitat d'entendre la llengua catalana, la major part de les respostes es concentren en els graus del 9 i 10, per tant, consideren que tenen un alt grau d'enteniment de la llengua catalana.

En la segona part es sondejava la capacitat de parlar en llengua catalana. Segons els resultats, hi ha més diversitat de resposta, encara que la major part dels alumnes consideren la seva competència oral entre 8-10.

La tercera part feia referència a la capacitat de llegir en llengua catalana, en aquests cas els resultats són millors que en el cas de l'expressió oral.

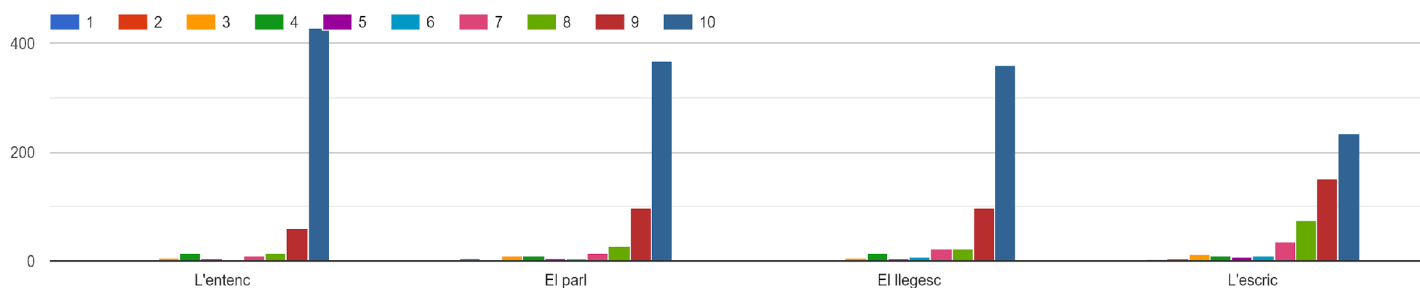
Finalment, la darrera part d'aquesta pregunta demanava quina era la seva competència per expressar-se per escrit. En aquest cas, els resultats indiquen que la major part de l'alumnat es sent capaç d'escriure en llengua catalana (entre els graus 7-10).

Puntuació de l'1 al 10 la teva capacitat d'entendre, parlar, llegir i escriure el català (1. Molt malament; 10. Molt bé):

Pel que fa a les mateixes preguntes referides a la competència comunicativa en castellà, hi ha una dada prou significativa: en tres àrees (comprensió oral, expressió oral i comprensió lectora), la major part de l'alumnat considera que té un alt grau de competència (graó 10). En el cas de la comunicació escrita baixa una mica.

Puntua de l'1 al 10 la teva capacitat d'entendre, parlar, llegir i escriure el castellà (1.Molt malament; 10. Molt bé):

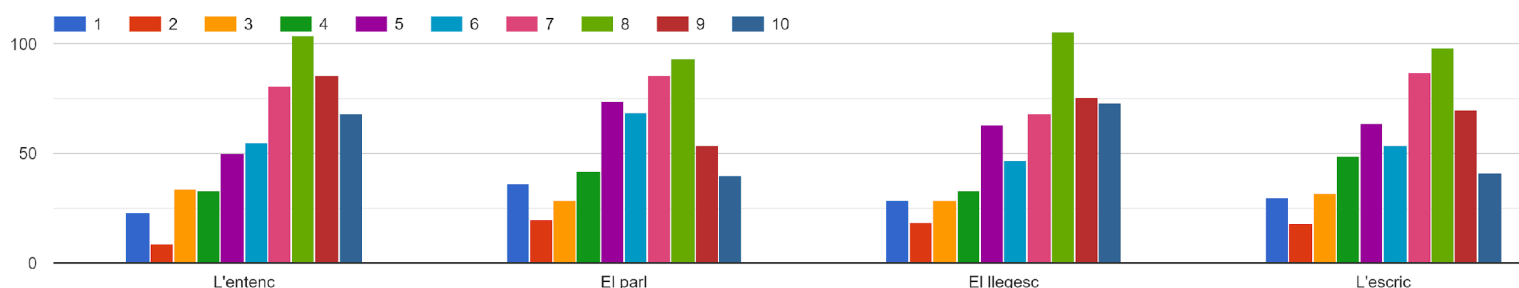

A la mateixa secció també es sondejava la competència comunicativa en llengua anglesa. D'acord als resultats, es pot observar la diversitat del gràfic. Es dedueix que el coneixement de la llengua anglesa és molt desigual entre l'alumnat a totes les quatre àrees.

En aquest sentit, els resultats del coneixement que l'alumnat té de la llengua anglesa són més acostats al que té de la llengua catalana. Podem deduir, per tant, que per a una bona part de l'alumnat, la llengua catalana podria considerar-se com a llengua estrangera pel que fa a la competència comunicativa.

ACTITUDS LINGÜÍSTIQUES

Puntua de l'1 al 10 la teva capacitat d'entendre, parlar, llegir i escriure l'anglès (1.Molt malament; 10. Molt bé):

En aquesta secció les preguntes focalitzava en la les actituds lingüístiques de l'alumnat: quina percepció tenen de la llengua, la funcionalitat i els usos.

La primera i segona pregunta sondejava en quin idioma respon l'alumnat en funció d'en quina llengua se li demana.

Els resultats indiquen que la major part de l'alumnat (80%) respon en català quan se li demana en català, un 19% contesta en castellà.

En el cas se'ls faci la pregunta en castellà, el 97,4%, contesta en castellà, només un 2,6% es manté en llengua catalana.

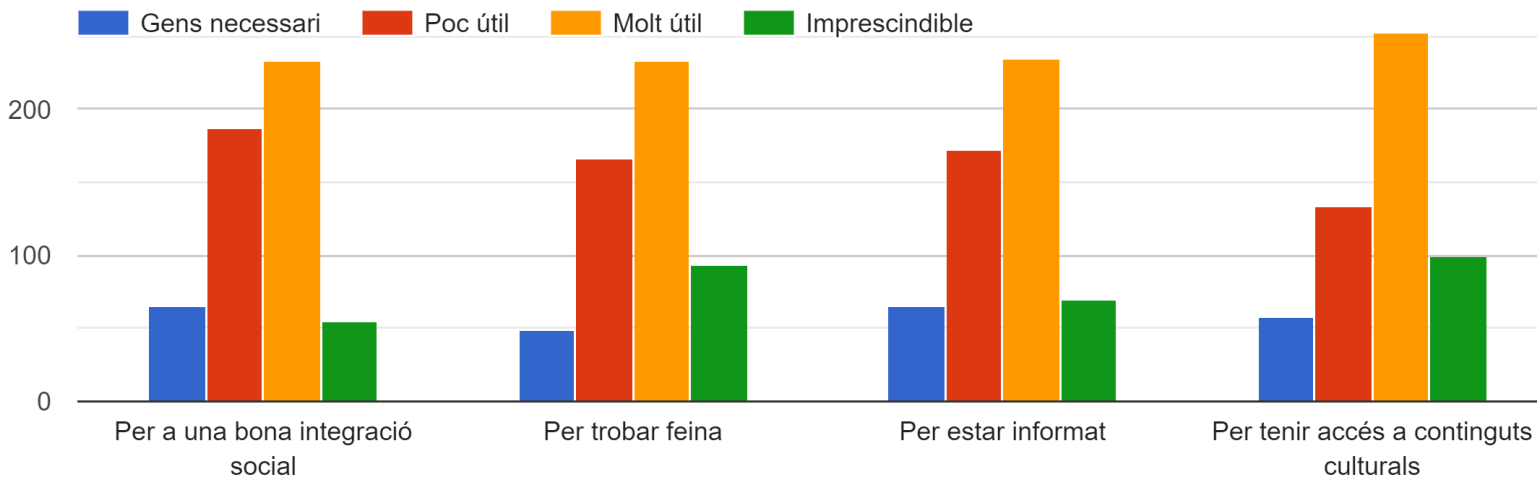
Les tres següents qüestions feien referència a la percepció que té l'alumnat sobre la importància de les llengües catalana, castellana i anglesa (segons el grau: gens, poc, molt útil o imprescindible) en quatre supòsits:

- per a una bona integració social
- per trobar feina
- per estar informat
- per tenir accés a continguts culturals

Segons s'observa al gràfic, el nombre d'alumnes que considera imprescindible la llengua catalana és el més baix, comparat amb les altres situacions. És destacable, però que en tots els casos, la majoria de respostes consideren molt útil la llengua catalana (al voltant d'uns 230 alumnes)

Trobam molt preocupant i decebedor que hi hagi un percentatge que consideri que és poc important, però encara és més greu que hi hagi al centre una seixantena d'alumnes, que diguin que no és gens important. Molt malament anam si la llengua pròpia de les Illes i llengua oficial pot ser considerada gens important per part del nostre alumnat després de 30 anys de Llei de Normalització Lingüística. Com a reflexió, cal que la visió que tenen de la poca importància de l'ús de la llengua, com a mínim a l'àmbit educatiu, no es fonamenti en accions i actituds dels docents.

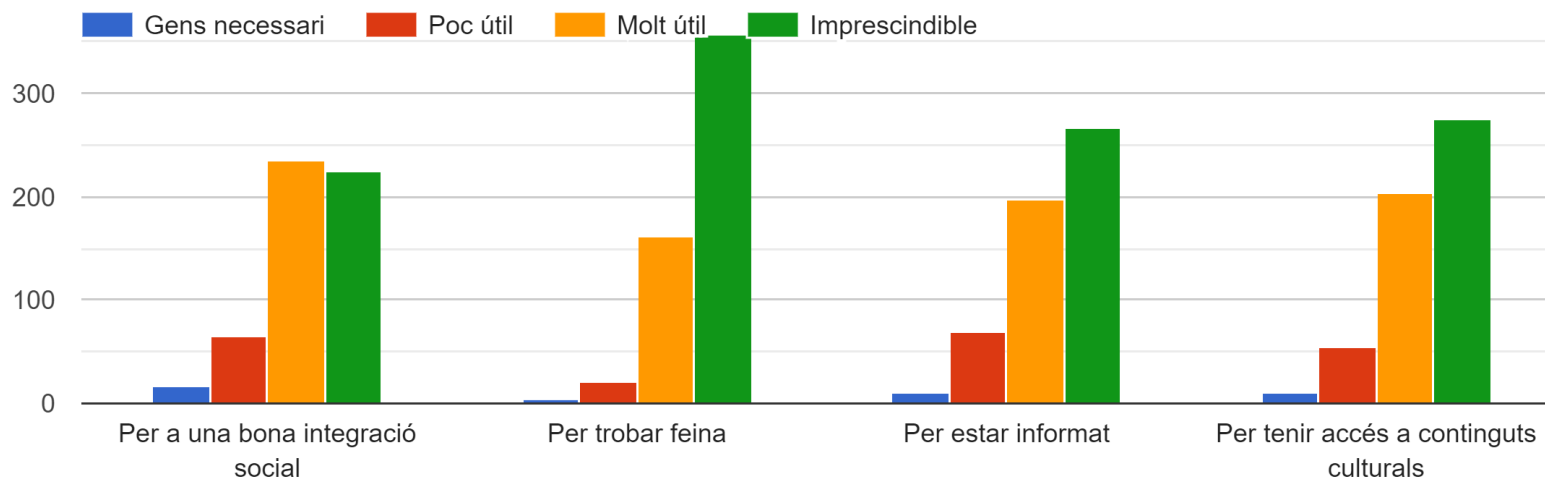
Com d'important creus que és saber català?

Pel que fa a la percepció de la utilitat de la llengua castellana, és ben significatiu les respostes que consideren la llengua castellana molt útil o imprescindible en tots els supòsits.

Pel que fa a la pregunta referida a la llengua anglesa, la majoria de respostes es concentren en la valoració de molt útil o imprescindible. Només una vintena d'alumnes pensen que és gens o poc útil.

Com d'important creus que és saber anglès?

2. OBJECTIUS PLC

Atesa la manifesta caiguda de l'ús del català, com a objectiu general es proposa **augmentar l'ús de la llengua catalana en tots els àmbits del nostre centre educatiu**: impartició de matèries, material didàctic (llibres, fotocòpies, classroom, vídeos, webs...), documentació acadèmica i administrativa, comunicacions, retolació i xarxes socials.

1. La llengua catalana serà l'escollida en els **llibres de text, material didàctic, suports informàtics** (com Classroom, moodle, blogs o webs).
2. Les **classes** es faran en llengua catalana: les **explicacions**, intervencions, interpel·lacions a l'alumnat (llevat de les altres matèries lingüístiques, en què la llengua vehicular serà la corresponent a la matèria)
3. La comunicació **fora de les aules** (entre professorat i alumnat) es farà en català per tal de mantenir la consciència i el referent.
4. Les **activitats extraescolars** es realitzaran en català, igualment les tutories i les dinàmiques i propostes del departament d'orientació o d'altres entitats per aplicar a l'aula.
5. El català serà la llengua habitual de les reunions del centre: sessions d'avaluació, equips docents, reunions de tutors, reunions amb famílies...
6. Es proposaran **tallers i cursos d'assertivitat lingüística** per tal d'augmentar la conscienciació entre el professorat.
7. Es duran a terme tasques de **dinamització mitjançant la figura de dinamitzadors lingüístics** en hores lectives.
8. La **retolació, la documentació i informació administrativa** es farà en català (es podrà fer les consultes pertinents a la CNL per tal que revisi els textos)
9. S'augmentaran els membres de la CNL amb la implicació de membres d'altres departaments per promoure l'ús de la llengua catalana.

3. TRACTAMENT DE LLENGÜES: LA LLENGUA CATALANA

Llengua catalana: llengua vehicular

El català com a llengua vehicular del centre ha de ser la llengua de referència i la base de l'adquisició de capacitats en totes les matèries (excepte en el cas de matèries lingüístiques, en què es farà en la corresponent a l'àrea). Atesa la situació de desequilibri en què es troba la llengua catalana cal que des de l'àmbit educatiu dediquem recursos i esforços a la normalització de la llengua. Així, des del nostre centre, l'aportació que podem fer en aquest sentit és facilitar que els alumnes tinguin un major contacte amb la llengua catalana. Aquesta passa implica necessàriament una presència important i decidida del català com a llengua vehicular en totes les assignatures que s'imparteixen al centre. Així, repercutirà en la millora en l'aprenentatge de la llengua i, consegüentment, la integració social de tots els alumnes.

Per això, al nostre centre hem de fer l'esforç de convertir el català el vehicle habitual de transmissió docent, exceptuant les sessions de castellà i de llengües estrangeres. Així, entenem que fer les classes en llengua catalana implica aquests aspectes:

- El llibre de text és en llengua catalana.
- El professorat fa totes les explicacions en català.
- El professorat sempre es dirigeix en llengua catalana als alumnes, fins i tot quan els alumnes formulen preguntes en castellà. El professorat intentarà garantir que l'alumne compregui els missatges a través dels recursos que afavoreixin l'ús únic de la llengua catalana.

- Les intervencions dels alumnes, tant orals com escrites, han de ser en llengua catalana. S'ha de convidar els alumnes que utilitzin la llengua catalana, si és necessari amb l'ajut del professor.
- Els professors d'altres llengües tenen com a llengua de referència la catalana –en els diccionaris bilingües, en les gramàtiques, si han de fer alguna traducció...

En el cas d'alumnes d'incorporació tardana es valorarà individualment la manera més idònia d'introduir-los en el coneixement de la Llengua Catalana i, si fos necessari, de la Llengua Castellana.

4. EL TRACTAMENT GLOBAL DE LES LLENGÜES CURRICULARS EN ELS PROCESSOS D'ENSENYAMENT-APRENTATGE

Al nostre centre, a part de la llengua catalana, s'hi imparteixen la llengua castellana, l'anglesa, l'alemanya i la francesa, com també el llatí i el grec. A més, al centre s'hi imparteix una matèria no lingüística (matemàtiques) en llengua anglesa de 1r a 4t d'ESO per a aquell alumnat que així ho triï.

Llengües estrangeres

L'anglès és la primera llengua estrangera del centre en l'etapa obligatòria i post-obligatòries.

El francès i l'alemany són segones llengües estrangeres que s'imparteixen a partir del primer curs d'ESO en l'exercici de l'autonomia del nostre centre. L'alumnat que ho desitgi podrà triar-les com a optatives a l'ESO i a batxillerat.

EOIES

Els alumnes reben preparació d'anglès i francès per presentar-se als exàmens de l'EOI.

INTERCANVIS

El centre manté relacions d'intercanvi amb instituts d'arreu d'Europa a través del programa ERASMUS (en els quals la comunicació es fa predominantment en anglès).

A més, es fa l'intercanvi amb altres centres de parla catalana amb l'objectiu de donar a conèixer la diversitat dialectal de la nostra llengua.

5. PLANTEJAMENTS DIDÀCTICS SOBRE ELS QUALS ES FONAMENTA L'ENSENYAMENT DE LES LLENGÜES I COM S'ARTICULA. PREVISIONS METODOLÒGIQUES

L'ensenyament de llengües, com no pot ser d'una altra manera, està plantejat des d'un enfocament comunicatiu, de manera que s'exercitin les destreses de comprensió i expressió oral, comprensió i expressió escrita. A més, es fomenta la lectura com a font de plaer i de coneixement del món.

Cal tenir present que els currículums de llengua catalana i castellana són majoritàriament paral·lels, per la qual cosa s'afavorirà la comunicació i la coordinació entre ambdós departaments.

Pla lector

Des del centre s'està desenvolupant un Pla lector que es va iniciar el curs 22-23 amb els grups de 1r d'ESO a través d'una biblioteca d'aula. Cal que les activitats que fomenten l'hàbit lector siguin competència de tot el claustre i no només de les matèries lingüístiques ja que aquesta habilitat repercuteix en l'assoliment de nous sabers independentment de l'àrea de coneixement. La proposta seria que tots els departaments prenguin part en el Pla lector per poder consolidar l'hàbit lector.

L'aprenentatge de la llengua és responsabilitat dels professors de totes les àrees, de la qual cosa el Claustre ha de ser conscient i ha d'actuar en conseqüència. Per tal que els alumnes assoleixin el nivell d'expressió i comprensió en català concretats en els criteris del Projecte Lingüístic de Centre, l'equip docent aplicarà a l'aula metodologies que estimulin l'expressió oral i escrita amb suports didàctics en català, tenint en compte que això inclou aspectes que es relacionen amb els materials didàctics i l'avaluació. Per això, s'ha de tenir en compte que els professors són un model lingüístic per als alumnes, la qual cosa fa que aquests hagin de tenir, com s'ha especificat abans, molta cura pel que fa a l'expressió oral i escrita.

6. CRITERIS GENERALS PER A LES ADEQUACIONS DEL PROCÉS D'ENSENYAMENT DE LES LLENGÜES A LA REALITAT SOCIOLINGÜÍSTICA DEL CENTRE AMB L'OBJECTIU D'ASSOLIR EL DOMINI DE LES DUES LLENGÜES OFICIALS AL FINAL DE L'ESCOLARITAT OBLIGATÒRIA

Al final de l'etapa de l'ensenyament obligatori, l'alumnat ha de tenir assolit el domini de les dues llengües oficials de la nostra comunitat autònoma. A final de curs, mitjançant l'avaluació, es comproven les estadístiques que validen l'adquisició de les competències comunicatives en ambdues llengües. A part, l'alumnat també és avaluat a través de les proves de l'IAQSE que es realitzen de manera periòdica als cursos de final d'etapa. Les conclusions que se'n poden extreure és que l'ensenyament de les llengües requereix ràtios baixes per poder fer un enfocament instrumental eficient. En aquest sentit, calen els autodesdoblements per poder tenir uns resultats més satisfactoris.

D'altra banda, també es confirma que hi ha un coneixement de la llengua catalana però es limita a l'àmbit escrit, ja que no se'n fan proves orals.

7. CRITERIS PER A L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT D'ALUMNES D'INCORPORACIÓ TARDANA AMB DÈFICIT DE CONEIXEMENT DE LA LLENGUA CATALANA, I SI TAMBÉ FOS EL CAS, DE LA CASTELLANA O ALTRES LLENGÜES CURRICULARS

El nostre centre rep alumnat nouvingut al llarg del curs de procedència diversa que sovint no té coneixement de la llengua catalana i/o de la castellana. En aquest sentit, el centre disposa de mesures d'atenció per tal que aquest alumnat pugui adquirir els coneixements bàsics de llengua per poder integrar-se, incorporar-se a l'aula ordinària i seguir els processos d'ensenyament-aprenentatge.

El pla d'acollida lingüística (PALIC) és un programa que permet facilitar la incorporació d'aquests alumnes nouvinguts a les aules. En aquest procés d'acollida hi tendran una implicació directa del departament d'orientació, el tutor/a, l'equip directiu, l'equip docent (especialment el professorat de PALIC). L'alumnat nouvingut es concentrarà preferentment en dos grups de referència de cada nivell.

Per tal d'atendre aquest alumnat, un cop matriculat al centre, se li farà un diagnòstic per detectar el grau de coneixement de les llengües oficials. Segons el nivell que presenti s'inclourà dins el grup INICIACIÓ o bé CONSOLIDACIÓ. L'alumnat serà atès per professorat de llengua catalana que durà a terme les classes de PALIC, el qual vetlarà per:

- a) Impartir l'ensenyament de la llengua i cultura catalana i del medi cultural i lingüístic de les Illes Balears.
- b) Dotar dels recursos lingüístics necessaris per tenir un coneixement mínim de la llengua catalana.
- c) Controlar l'assistència a l'aula a les hores assignades.

d) Informar el Tutor i el professorat d'àrea afectat de les hores que els alumnes sortiran de l'aula ordinària.

e) Coordinar-se amb el tutor responsable, el professorat afectat i els departaments corresponents per intercanviar informació i orientar en l'elaboració de les ACIS.

Els alumnes mentre estiguin dins el programa, seran avaluats pels diferents departaments a través de les possibles adaptacions que hagin elaborat, d'acord amb la normativa vigent. A les reunions d'avaluació ordinària i extraordinària serà l'equip docent que decidirà si l'alumne ha assolit els objectius per poder promocionar o, repetir el curs sense participar en el programa.

8. ESPECIFICACIÓ DE LES ÀREES, MATÈRIES O MÒDULS QUE S'IMPARTIRAN EN CADA UNA DE LES LLENGÜES I TRASLLAT AL PROGRAMA GESTIB.

<https://docs.google.com/document/d/1FpAj5-8Zs-s7msqmLBJoJffoVFpXGqQPD8G6rVzGdlc>

9. APLICACIÓ, DIFUSIÓ, SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PROJECTE

A l'inici de cada curs escolar, el director designarà els membres del Claustre (mínim 3 persones de departaments diferents) que formaran la Comissió de normalització lingüística (CNL), un del quals serà nomenat coordinador. A més, formarà part de la CNL, un membre de l'Equip directiu.

L'equip directiu o bé la Comissió de normalització lingüística (per delegació) s'encarregaran de vetllar pel compliment de les directrius establertes al PLC i reflectir a la memòria anual si els objectius proposats per a cada curs escolar s'han assolit o no, i fins a quin punt s'han assolit. De la mateixa manera, ha de valorar els canvis que es produeixen tant en l'àmbit sociolingüístic del centre com en el purament docent per tal de veure si s'ha de modificar algun aspecte del PLC amb la intenció d'aconseguir-ne l'objectiu últim, que és la normalització plena de la llengua catalana.